

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government
Ministria e Shëndetësisë-Ministarstvo Zdravstva-Ministry of Health

Departamenti Shëndetësor i Burgjeve

REFERENCË:	msh/dshb/mgj/ 94 / 04 /2024				
PËR/ZA/TO:	Dr. Arben VITIA, Ministër i Shëndetësisë;				
PËRMES/PREKO/THROUGH:					
CC:	Znj. Albulena HAXHIU Ministre e Drejtësisë; Dr. Naim BARDIQLI, Sekretar i Përgjithshëm i MSh; Z. Ismail Dibrani, Drejtor i ShKK/MD				
NGA/OD/FROM:	Prof. Asoc. Dr. Milazim H. GJOCAJ, MD, MSc, PhD; Drejtor i Departamentit Shëndetësor të Burgjeve, MSh;				
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Raport përmbledhës i aktiviteteve të DShB për tremujorin e parë të vitit 2024				
Nr. i zyrës: Br. kancelarije: Room No.:	107	Lokacioni: Kucni: Extension:	MSh	Data: Datum: Date:	08.04.2024
PËR INFORMIMIN TUAJ/ ZA VASU INFORMACIJU/ FOR YOUR INFORMATION					☒

I nderuar zoti Ministër, Vitia,

Departamenti shëndetësor i burgjeve, bazuar në planin e punës për vitin 2024, buxhetin e aprovuar, stafin që posedon, përpjekjet për zbatimin e Praktikave Standarde të Veprimit, Rekomandimeve Komitetit për Parandalimin e Torturës së Këshillit të Evropës, Raporteve të Inspektorateve dhe Auditorit të brendshëm, ka kryer aktivitet e parapara sipas tabelave të më poshtme:

Të dhënat mbi disa indikatorë të DShB, Janra -Mars 2024		Muajt			Totali,	Totali,
Nr	Indikator	Janar	Shkurt	Mars	tremujori i parë 2024	tremujori i parë 2023
1	Te burgosur te pranuar	389	502	359	1250	1417
2	Te burgosur te liruar	345	375	388	1108	1187
3	Vizita e pare mjekesore ne pranim	389	502	360	1251	1417
4	Konsulta mjekesore	2452	2575	2207	7234	7570
5	Konsulta psikiatrike	589	603	383	1575	1703
6	Konsulta psikologjike	567	637	477	1681	2138
7	Sherbime dentare	263	294	248	805	839
8	Sherbime te tjera mjekesore	2030	2047	2165	6242	6373
9	Totali i konsultimeve shendetesore	5334	5472	4882	15688	16493
10	Hospitalizime ne Stacionarin e burgut	11	9	10	30	32
11	Hospitalizime ne Spitalet Civile	11	6	12	29	56
12	Dergimet jashtë IK per konsultime	162	210	234	606	615
13	Dergimet jashte IK per intervenime	18	14	19	51	72
14	Transferet shendetesore	3	26	4	33	3
15	Rastet me TBC	0	0	0	0	0
16	Rastet me HEPATIT B	2	3	2	7	2
17	Rastet me HEPATIT C	0	2	4	6	1
18	Rastet HIV pozitiv	0	0	0	0	1
19	Aplikimi i Testeve Psikologjike	91	171	119	381	615
20	Analizat e gjakut sipas planit	89	81	73	243	276
21	Analizat e gjakut sipas indikacioneve	44	58	54	156	157
22	Analizat e gjakut per substancave psikotrope	0	0	0	0	0
23	Vizitat sistematike muojre (parametrave vital)	1247	1406	1251	3904	4351
24	Kontrollet stomatologjike sistematike	15	57	178	250	104
25	Kontrollet gjinekologjike sistematike	6	6	1	13	14
26	Mamografi	3	0	0	3	0
27	PAPA test	1	0	0	1	0
28	RTG Pulmo	12	13	16	41	50
29	Neurotic Syndromes	223	218	183	624	700
30	Psychotic Syndromes	29	38	13	80	99
31	Semundjet kardiovaskulare	54	80	66	200	226
32	Semundjet Respiratore	163	138	141	442	499
33	Semundjet gastrointestinale	82	86	87	255	376
34	Semundjet urogenitale	33	40	39	112	195
35	Semundjet e lekures	65	48	46	159	205
36	SS te transmetueshme	2	5	1	8	1
37	Semundjet e sistemit lokomotor	92	62	110	264	285
38	Semundjet infektive	3	23	4	30	6
39	Vete lendimet	14	11	13	38	35
40	Lendimet trupore	24	35	31	90	94
41	Abuzimet seksuale	0	0	0	0	0
42	Rastet ne greve te urise	10	9	12	31	21
43	Tentim vetevrasjet	2	1	2	5	11
44	Vetmia - Izolimi	23	34	32	89	113
45	Vdekjet ne burg	0	2	1	3	2

Tabela numër 1, përmbledhje tre mujore e indikatorëve të aktiviteteve shëndetësore në DShB

Bazuar në tabelën numër një, ku janë prezantuar të dhënat epidemiologjike duke i krahasuar tremujorin e parë të këtij viti dhe atij paraprak, mund të konkludojmë si në vijim:

1. Ecuria e aktiviteteve dhe indikatorëve është pothuajse e njëjtë me një trend linear dhe jo signifikante;
2. Nuk ka shtim të numrit të burgosurve por ka qarkullim më të vogël të të burgosurve gjatë vitit 2024 krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2023.
3. Gjatë këtij tremujori, krahasuar me atë të vitit paraprak, ka numër të njëjtë, proporcional me numërin e të burgosurve, përfaqësues të aktiviteteve si ato mjekësore, psikologjike, psikiatrike, dentare dhe total konsultime.
4. Gjatë këtij tremujori, në krahasim e atë të vitit 2023 ka numër të njëjtë, proporcional me numrin e të burgosurve sa i takon aplikimit të testeve psikologjike dhe analizave laboratorike, qofshin ato të planifikuara apo sipas indikacioneve.
5. Trendi i sëmundjeve edhe këtë periudhë është i njëjtë me atë paraprake, pa ndonjë ndryshim të theksuar, signifikant.
6. Këtë tremujor, lëndimet trupore dhe indikatorët e tjerë të ngjashëm janë përfaqësues të njëjtë përpos tentim vetëvrasjet të cilat krahasuar me periudhën e njëjtë të vitit të kaluar, janë zvogëluar në 5 por nuk ka pasur asnjë vetëvrasje të realizuar.
7. Gjatë këtij tremujori kemi pasur tri raste të vdekjes së të burgosurve. Dy raste kanë qenë me sëmundje kronike të rënda dhe kanë ndërruar jetë si pasoje e tyre në spitale publike, ndërsa njëri me sëmundje të varësisë, ka vdekur në QP në Prishtinë me dyshime në arrest kardiak. Që të tria rastet u është bërë autopsia dhe pritet verifikimi i shkaktit të vdekjes.

Shërbimet e shëndetit mendor në burgje në vitit 2024 kanë vazhduar me kryerjen e të gjitha shërbimeve me theks të veçantë në masat e shtuar për detektimin dhe menaxhimin e rasteve me rrezik potencial për vetëvrasje apo vetëlëndim.

Shërbime e shëndetit mendor në burgje, duke përfshirë intervistat e para psikologjike, ekzaminimi i statusit mendor, ofrimin e këshillimit dhe mbështetjes psikologjike janë ofruar nga psikologët në format të kombinuar, edhe në zyre dhe në blloqe, pavijone e hapësira të përshtatura.

SHËRBIMET E SHËNDETIT MENDORË TË OFRUARA NË BURGJE		
Tremujori i parë i vitit	Shërbimi	Numri
2024	Konsulta shëndetësore	7234
2024	Vizita psikiatrike	1575
2024	Seanca psikologjike	1681

Tab 1. Shërbimet e shëndetit mendor në kuadër të të gjitha shërbimeve shëndetësore në burgjet e Kosovës në tremujorin e parë të vitit 2024.

Më shumë gjysma e shërbimeve shëndetësore, përkatësisht 45% e të gjitha shërbimeve mjekësore të ofruara në burgjet e Kosovës gjatë tremujorit të parë të vitit 2023 përbëhen nga shërbimet e shëndetit mendor. Vizitat psikiatrike, vlerësimet psikologjike, seancat e psikoedukimit, këshillimit, përkrahjes emocionale dhe psikoterapisë përbëjnë shërbimet kryesore të shëndetit mendor në burgje.

Vlerësimi sistematik dhe koordinimi lidhur me rrezikun e shtuar për vetëvrasje:

Bazuar ne planin e punës dhe targetet strategjike të DShB nga stafi i shëndetit mendorë në të gjitha njësitë ka vazhduar vlerësimi intensiv psikologjik për të detektuar rastet e me vështirësi në menaxhimin e gjendjes psikologjike dhe atyre me rrezik për vetëvrasje. Ky vlerësim psikologjik po

kryhet në vazhdimësi përmes baterisë së testeve zyrtare të DShB për vlerësim psikologjik dhe inventarëve të tjera klinike sipas përzgjedhjes së psikologëve.

BATERIA ZYRTARE E TESTEVE PSIKOLOGJIKE	NË DSHB
FUSHA E VLERËSIMIT	MJETI MATËS
Vlerësimi fillestarë dhe i përgjithshëm i gjendjes psikologjike	Pasqyra Psikologjike
Vlerësimi i konstrukteve dhe çrregullimeve bazë psikologjike	CORNELL INDEX
Vlerësimi dhe përcaktimi shkallës së ankthit	Beck's Anxiety Inventory
Vlerësimi dhe përcaktimi shkallës së depresionit	Beck's Depression Inventory

Tab 2. Tabela e mjeteve zyrtare për vlerësim psikologjik në burgjet e Kosovë

Për rastet urgjente, të cilat në bazë të interpretimit të testeve kanë treguar rrezik të moderuar apo të lartë për vetëvrasje janë dhënë rekomandimet me shkrim për secilin psikolog, bazuar në Strategjinë për Parandalimin dhe Menaxhimin e Rasteve me Rrezik për Vetëvrasje nga Procedura Standarde e Veprimit - 22023/DShB e reviduar ajo e vitit 2019, përmes Projektit e Këshillin e Evropës, në funksion të menaxhimit të menjëhershëm të rasteve.

Rastet janë vënë në menaxhim të ekipeve multidisiplinare për menaxhimin e personave me rrezik për vetëvrasje në të gjitha burgjet. Sipas kushteve të përcaktuara në Strategjinë për Parandalimin dhe Menaxhimin e Rasteve me Rrezik për Vetëvrasje nga Procedura Standarde e Veprimit - 2023/DShB, janë arkivuar në DShB së bashku me raportet e vazhdueshme të punës së këtyre komisioneve të emëruara me vendim të përbashkët të udhëheqësve të njëjësive dhe drejtorëve të burgjeve.

Aplikimi i terapisë okupuese me pacientët e vendosur në Institucionin për trajtimin e personave me nevoja të veçanta ka vazhduar përmes Udhëzuesit dhe zbatimit të tij, përfshirë edhe trajnimin e 10 trajnerëve si dhe trajnimin e stafit nga këta trajner përmes trajnimeve kaskadë të mbështetura nga Këshilli i Evropës si dhe pajisjeve të cilat pritet të sillen nga Ambasada Amerikane.

Mbështetja e komisioneve multidisiplinare për deradikalizimin e të burgosurve Edhe përgjatë tremujorit të parë të vitit 2024 stafi i shëndetit mendor në burgje ka ofruar mbështetjen e vet profesionale dhe të vazhdueshme për komisionet multidisiplinare për derikadilizimin e të burgosurve - veçanërisht në BSL dhe QK Dubravë.

Shërbimet e shëndetit mendor në burgje edhe gjatë vitit 2024 janë mbuluar nga dhjetë (10) psikolog klinik me orar të plotë të punës, (2) psikolog klinik konsultant, një (1) psikiatër i rregullt, dy (2) me gjysmë norme dhe shtatë (7) psikiatër konsultant.

Psikologët nga njësi të ndryshme janë angazhuar kohë pas kohe në trajnimet të përbashkëta me SHKK në funksion të bashkëpunimit dhe bashkërendimit të aktiviteteve.

Të paraburgosurit me probleme të shëndetit mendor

Meqë mund konsiderohet se nga ana e DShB është siguruar tashmë një stabilitet i stafit të shëndetit mendor, avancimi i tyre profesional si dhe kushtet teknike e logjistike për punë. Sfidë e rëndësishme edhe në vitin 2024 mbetet numri i madh i të paraburgosurve me probleme të natyrës psikike për të cilët gjykata ka lëshuar një urdhër për vlerësim apo trajtim të detyrueshëm në IPFK por në mungesë të vendeve në IPFK mbahen nëpër qendrat e paraburgimit duke e mbingarkuar kështu stafin e shëndetësor në përgjithësi dhe stafin e shëndetit mendor në veçanti.

Raportimi i tremujorit të parë, për vitin 2024, per disa indikatorëve ne burgje							Të dhënat për tremujorin e parë të vitit 2023	
Nr	Lloji i të dhënave	Janar	Shkurt	Mars	Total	Përqindje	Total	Përqindje
1	Numri i te vizituarve për herë të parë	389	475	359	1,223	100.00	1,418	100.00
2	Numri i duhangjinjeve	298	359	270	927	75.80	981	69.18
3	Numri i abuzuesve të alkooholit	30	18	24	72	5.89	96	6.77
4	Numri i abuzuesve të drogave	63	62	63	188	15.37	237	16.71
5	Rastet me Hepatitis B	2	3	2	7	0.57	2	0.14
6	Rastet me Hepatitis C	0	0	1	1	0.08	1	0.07
7	Rastet me lendime trupore	17	24	17	58	4.74	78	5.50
8	Rastet me TBC	0	0	0	-	-	-	-
9	Rastet me Diabet	4	7	14	25	2.04	39	2.75
10	Rastet me SST (AIDS)	0	0	0	-	-	2	0.14
11	Rastet me Hipertension Arterial	20	35	22	77	6.30	107	7.55

Tabela numër 3, përmbledhje tre mujore e disa indikatorëve specifik te DShB

Rastet e varura nga drogat, janë trajtuar në vazhdimësi në mënyrë adekuate dhe përmes programit të metadonit në të gjitha NjShB-të.

Sipas tabelës numër katër (4) përkundër asaj që shihet nja zvogëlimi vogël në përqindje, rreth 1%, ende ky numër është i lartë dhe vazhdon të jetë i tillë.

Raportimi i tremujorit të parë, për vitin 2024, per disa indikatorëve ne burgje							Të dhënat për tremujorin e parë të vitit 2023	
Nr	Lloji i të dhënave	Janar	Shkurt	Mars	Total	Përqindje	Total	Përqindje
1	Numri i te vizituarve për herë të parë	389	475	359	1,223	100.00	1,418	100.00
4	Numri i abuzuesve të drogave	63	62	63	188	15.37	237	16.71

Tabela numër 4, përmbledhje tre mujore e disa indikatorëve specifik te DShB

Në këtë periudhë nuk ka pasur raste të infektuar me Coronavirs. Kemi pasur disa sëmundje ngjitëse, skabies dhe morra të kokës si pasojë e pamundësisë së kryerjes së DDD në muajin tetor dhe po ashtu deri me tani në mungesë të kontratës e cila pas zvarritjes së proceduarve në procese ankimore, me në fund është nënshkruar dhe pritet verimi i menjëhershëm në këtë drejtim. Gjatë kësaj periudhe natyrisht ka pasur masa të shtuara higjienike në burgje me mjete higjienike të institucioneve.

Furnizimet me material mjekësor, administrativë, të higjienës dhe mjete mbrojtëse ka qenë i qëndrueshëm dhe sipas planit.

Jemi në proces të zbatimit të proceduarve tenderuese për barëra duke qenë se është shpenzuar kontrata kornizë dhe tani jemi në proces të ri tenderimit si pasojë e mungesës së AM të një produkti në fazën e vlerësimit.

Ka funksionuar mirë Institucioni për kujdesin e personave me Nevoja të veçanta në burgun e Dubravës me kapacitet prej 81 vendeve të parapara për persona me nevoja të veçanta në lëvizje dhe moshë, ata me sëmundje kronike të vazhdueshme e që kërkojnë trajtim mjekësor permanent, personat me çrregullime psikiatrike të dënuar dhe personat përdorues të drogave. Ky projekt është

mbështetur nga Ambasada Amerikane dhe INL, ndërsa buxheti dhe financimi për staf, pajisje dhe barëra me material mjekësor janë të buxhetuara në planin e buxhetit.

Ka vazhduar zbatuari Projekti me Këshillin e Evropës, i cili do të zgjasë për 36 muaj dhe do të kushtoj 850,000.00€..

Këtë periudhë, pas përfundimi të trajnimit nëpër kaskada të trajnerëve, është përfunduar edhe trajnimi i stafit dhe ka filluar zbatimin e terapisë okupacionale me staf të trajnuar. Jemi në pritje të furnizimit me pajisje për këtë terapi nga Ambasada Amerikane.

Buxheti është planifikuar sipas nevojave dhe është bërë plani i rrjedhës së parasë i cili është duke u zbatuar. Gjatë kësaj periudhe kanë përfunduar disa aktivitete mjaftë të rëndësishme të prokurimit, siç janë:

Kontraktimi i 18 konsultatëve për periudhë tre vjeçare me çka do të kontribuojë në mënyrë profesionale në ngritjen e cilësisë së shërbimeve shëndetësore, zvogëlimin të transfereve jashtë burgjeve për nevoja shëndetësore si dhe qëndrueshmërinë e këtyre shërbimeve, çështje kjo shumë e ndjeshme në këtë fushë.

Kontraktimi i DDD për një periudhë tre vjeçare për të garantuar mirëmbajtjen e kushteve higjienike sanitare në burgje si komponentë mjaftë e rëndësishme për institucionet siç janë burgjet dhe ku popullimi i institucionit është 24 orë për tërë vitin.

Në proces tenderi për barëra po ashtu për periudhë tre vjeçare.

Në përfundim furnizimi me pajisje laboratorike me çka do të kompletohen të gjitha laboratorët e të gjitha burgjeve me parametra të nevojshëm për funksionim adekuat dhe cilësor të njësive shëndetësore të burgjeve për diagnostikim pa pasur nevojë lëvizje jashtë burgjeve për këtë qëllim. Servisimi i Ultrazërave, karrigeve stomatologjike, RTG-së dhe atyre dixhital të të gjitha karrigeve stomatologjike, që d.m.th. secila NjShB ka karrige stomatologjike me Rtg dixhital përkatës, ultrazë, laborator dhe po ashtu Rtg në SB të Dubravës.

Jemi në përfundim të furnizimit me kompjuter, uniforma, ndërsa kemi përfunduar furnizimet me barëra dhe material shëndetësor, material higjienik dhe atë administrativ.

Kemi bërë kërkesa për Inspektime nga inspektoratet relevante në fillim vit, përfshirë edhe Auditimin e brendshëm.

Nga Auditimi i brendshëm për SMSF kemi marrë vlerësim të mirë dhe është kërkuar që të vazhdojmë me monitorim të brendshëm gjë që e kemi filluar menjëherë dhe në vazhdimësi.

Gjate këtij tre mujori, është kryer monitorimit i punës tek disa NjShB. Në ndërkohë është përcjellë puna e tyre me raportime të rregullta mujore si dhe evidentimi i shpenzimeve ditore nga kryeinfermierët përkatësisht përgjegjësit e barnatoreve doracake të këtyre njësive dhe janë dhënë rekomandimet përkatëse

Nga të gjitha Njësitë Shëndetësore iu është kërkuar të bëhen kërkesat për këtë periudhë për furnizim me barna, gjë që ka përfunduar pranimiti i barnave dhe materialit shpenzues, dhe janë proceduar për pagesë. Porositja e barnave është bërë sipas kërkesës së qendrave dhe po ashtu është bërë edhe distribuimi nga depoja qendrore në NjShB Lipjan nëpër të gjitha njësitë tjera. I tërë procesi ka shkuar në rregull.

Është bërë regjistrimi i të gjitha barnave në SMSF, janë duke u raportuar here pas here disa parregullsi. Janë duke u bërë daljet sipas sistemit dhe sipas rekomandimeve.

Gjatë këtij tremujori është kryer monitorimi dhe përcjellja e punës përmes komunikimit dhe raportimit të rregullt javor dhe mujor nga të gjitha njësitë shëndetësore të burgjeve.

Janë lëshuar 13 raporte mjekësore e psikiatrike, sipas kërkesës se të burgosurve, familjarëve dhe avokatëve të tyre.

Është kryer rekrutimi i 3 punëtorëve të ri shëndetësor, 2 infermierë dhe 1 mjek. Jemi në proces të rekrutimit dhe të dy infermierëve të tjerë të cilat e kanë lënë punën.

Qëndrueshmëria e stafit ka filluar të bëhet sfidë edhe më e madhe si pasoj e disa lënive të pumës së stafit shëndetësor, përfshirë infermier dhe mjek. Kërkesat për të marrë vërtetime si dhe pakënaqësia e mos ndarjes së specializimeve do të ndikoj drejta për së drejti në tri institucione, Gërdovc për mbulimin e shërbimit me mjek 24 orë, në Dubravë ne IKShTPNV me mungesë mjeku për këtë njësi si dhe në NjShB në Pejë, ku mjeku aktual ka paralajmëruar tërheqje nga puna si pasojë e mos marrjes së specializimit.

Në kuadër të DShB ne kemi nevojë për 3 mjek familjar, 3 psikolog klinik, një intersnist, një radiolog dhe një specialistë të ORL-së.

Në vazhdimësi jemi dukë zhvilluar aktivitete lidhur me menaxhimin e gjendjes shëndetësore të të burgosurve dhe ndërmarrjen aktivitete përkatëse, bazuar në planin e punës dhe PSV-të për trajtimin shëndetësor të të burgosurve.

Bashkëpunimi me ShKK është shumë i mirë dhe po e lehtëson funksionimin dhe koordinimin e punëve të përbashkëta në dobi të shëndetit të pacientëve dhe efikasitetit në punë.

Monitoruesit janë të dobishëm dhe ata po kryejnë punët e tyre të cilat për neve janë mjaftë të mirëseardhura duke na dhënë sugjerime të nevojshme me të cilat po e pasurojmë edhe më punën tonë cilësore në institucione.

Ju faleminderit për mirëkuptimin.

Me respekt!

